

। ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ॥

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಾಕೃತಂ
ಯಮಕ ಭಾರತಮ್

॥ಅನುವಾದಃ ಬನ್ನಂಜೆ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರ ಯತಿಃ ॥

Contributed by smt.Vidhya Vishnu Kiran www.vijayadasaru.net Team member
Bangalore

ಧ್ಯಾಯೇತ್ತಂ ಪರಮಾನಂದಂ
ಯನ್ಮಾತಾ ಪತಿಮಯದ ಪರಮಾನಂದಂ
ಉಚ್ಛ್ರಿತ ಪರಮಾನಂ ದಂ
ಪತ್ಯಾದ್ಯಾಶ್ರಮೈಃ ಸದೈವ ಪರಮಾನಂದಂ ॥ ೧ ॥

ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿಯದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ತಾಯಿ
ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮಳಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಈತನನ್ನೇ
ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವಳು. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದಿ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ
ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ, ಕಾಮಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವವನು
ಈತನೇ. ಕೊನೆಗೆ ಪರಮಾನಂದ ರೂಪವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡುವವನೂ
ಈತನೇ.

ಯಸ್ಯಕರಾಲೋಲಂ
ಚಕ್ರಂ ಕಾಲಃ ಪರಸ್ಯ ಹಿ ಕರಾಲೋಲಮ್
ಯಸ್ಯ ಗದಾಪವಮಾನಃ
ಸನ್ ಯೋ ವ್ಯಾಸೋಭವತ್ ಸದಾಪವಮಾನಃ ॥೨॥

ಭೀಕರಳಾದ ಕಾಲರೂಪೀ ದುರ್ಗೆಯೇ ಈತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಿರಗಿರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ
ಚಕ್ರವಾಗಿರುವಳು. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನೇ ಗದೆಯಾಗಿರುವನು. ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇರುವ
ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಈ ಪರಮ ಪುರುಷನು ಪವಿತ್ರವಾದ ವಾಸಿಷ್ಠ ವಂಶದಲ್ಲಿ
ವೇದವ್ಯಾಸರಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನು.

ಯಸ್ಯ ರಮಾ ನ ಮನೋಗಂ
ಜಗೃಹೇ ವಿಶ್ವಂಭರಾಪಿ ನಮನೋಗಮ್

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾನಾನಂದಂ
ಭುಂಕ್ತೇ ಯದ್ಧಾಪು ಕಪತಿಮಾನಾನಂದಮ್ ||೩||

ಸಮಸ್ತ ಲೋಕವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಲಹುವ, ಸರ್ವಜ್ಞಳಾದ ರಮಾದೇವಿಯೂ ಕೂಡ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಮನದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರಳು. ರಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನು ಕರುಣಿಸುವ ಈ ವೇದವ್ಯಾಸರನ್ನು ನಮಿಸಿ, ಸ್ತುತಿಸಿ, ಭಜಿಸಿದ ಜನರು ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುವರು.

ಪರಮೇಷು ಯದಾ ತೇಜಃ
ಪರಮೇಷು ಚಕಾರ ವಾಸುದೇವೋ ಜಃ|
ಮಾನಧಿ ಬಿಬ್ರತ್ಸು ಮನೋ
ಮಾ ನಧಿಮಾ ಸೀನ್ನ ವಾಸುದೇವೋ ಜಃ ||೪||

ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಉತ್ತಮರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದವನು (ಉತ್ತಮವಾದ ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿದವನು). ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯವರಿಗೂ ಅಪಾರವಾದ ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು "ವಾಸುದೇವ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊರತು ವಸುದೇವನ ಮಗನೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಲಿ. ನಿತ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಹುಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿಂದ?

ಸೋಜನಿ ದೇವಕೃಂತೇ
ಯಸ್ಮಾದನುಕಂಪನಾವದೇವ ಕೃಂತೇ
ಅವದನ್ ದೇವಕೃಂತೇ
ಭುವನಂ ಸುರಾಃ ಸದೈವ ದೇವ ಕೃಂತೇ ||೫||

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನರು ಅಸುರರಿಂದ ಬಹಳ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರಲು, ಇಂಥ ಭಕ್ತರ ಮೇಲಿನ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ದೇವಕಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟನಾದನು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಕೇವಲ ತನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಮಾತ್ರ. ಆಗ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಸೇರಿ "ಭಗವಂತ, "ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು : ಲೀಲಾ ಪುರುಷನೇ! ಈ ಜಗತ್ತು ನಿನ್ನ ವಿಭೂತಿಯೇ ಆಗಿದೆ! " ಎಂದೆಲ್ಲ ಪಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ನೀತೋ ವಸುದೇವೇನ
ಸ್ವತತೇನ ಸ ಗೋಕುಲಂ ಸುವಸುದೇವೇನ|

ತತ್ರ ಯಶೋದಾ ತನಯಂ
ಮೇನೇ ಕೃಷ್ಣಂ ಸ್ವಕೀಯಮವದಾತನಯಮ್ ||೬||

ತಂದೆಯಾದ ವಸುದೇವನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದನು.
ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದ ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಒಡೆಯನೆನಿಸಿದ ನಂದಗೋಪ ಹಾಗೂ ಯಶೋಧೆ
ಇವರಿಬ್ಬರೂ, ನಿತ್ಯಮುಕ್ತನೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗನೆಂದೇ
ಭಾವಿಸಿದರು.

ವಪ್ಸಾಧೇ ಗೋಕುಲಮಧ್ಯಾ -
ದ್ಯೋದೇವೋ ವಿಶ್ವಮದ್ಭುತಾಕುಲ ಮಧ್ಯಾತ್ |
ತತ್ರ ಚ ಪೂತನಿಕಾಯಾ
ವಧಮಕರೋದ್ಯನ್ನಿಜಾಃ ಸುಪೂತನಿಕಾಯಾಃ ||೭||

ಆದಿಪುರುಷನಾದ ಈತನು ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಸಂಹರಿಸುವವನು. ಇಡೀ
ಜಗತ್ತೇ ಹೆದರಿ, ಬೆರಗಾಗಿ ಇವನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈತನ ಭಕ್ತರೋ ಪರಮ
ಪವಿತ್ರರು. ಇಂಥ ಮಹಿಮೆಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ
(ಬೆಳೆಯುವವನಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ) ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಪೂತನಿಯನ್ನು
ಕೊಂದುಹಾಕಿದನು.

ಅಧುನೋಚ್ಚ ಕಟಂ ಲೋಲೀ
ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠೇನ ವಾತಪೇಶಶಕಟಂ ಲೋಲೀ |
ಅತನೋದ್ರಕ್ಷಾಮಸ್ಯ
ಸ್ವಾಜ್ಞಾನದೋಷಿಕಾ ಸದೇರಕ್ಷಾಮಸ್ಯ ||೮||

ಲೀಲಾ ಲೋಲನಾದ ಈ ಕೃಷ್ಣನು ಬಂಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ
ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದಲೇ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಒದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದನು.
ಭಯವನ್ನೇ ಕಂಡರಿಯದ ಮಗುವಿದು. ರಮೆಯನ್ನೇ ರಕ್ಷಿಸುವ ಮಗುವಿದು.
ಶೇಷಶಾಯಿಯಾಗಿ, ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸುವ ಆ ಮಗುವು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಿಗೂ
ಸ್ವಾಮಿಯೆಂದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಭಯವೆಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಮಗುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ತಿಳಿಯದ ಯಶೋಧೆಯು ಭಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ರಕ್ಷಾ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದಳಂತೆ!
ಮುಖ ಲಾಲನಲೋಲಾ ತನ್ಮುಖಗಂ

ಜಗದಚಷ್ಟ ಸಾಲನ ಲೋಲಾತ್ |

ನಾಥ್ಯೈನ್ಮಾಯಾಮಸ್ಯ
ಜಗತ್ಪಭೋಃ ಸ್ವಧಿಕತತ ತಮಾಯಾಮಸ್ಯ ||೯||

ಒಂದು ದಿನ ಯಶೋಧೆಯು ಕೃಷ್ಣನ ಮುದ್ದು ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುದಿಟ್ಟು ಲಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆಕಳಿಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಗುವಿನ ಪುಟ್ಟ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಇಡೀ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚಬೆರಗಾದಳು ಯಶೋಧೆ! ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅವಳು ಅರಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸುವವನು ಈತನು. ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ರಕ್ಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನು. ಈತನ ಗುಣಗಳು, ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿವೆ. ಜಗನ್ನಾಥನಾದ ಈತನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮುಗ್ಧ ಯಶೋಧೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಳು?

ತಸ್ಯ ಸುಶರ್ಮಾಣ್ಯಕರೋ
ದರಿಣೋ ಗಗನಃ ಸದುಕ್ತಿ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಕರೋತ್ |
ಅವದನ್ಯಾಮಾನಮಯಂ
ಜಗದಾದಿಂ ವಾಸುದೇವನಾಮಾನಮಯಮ್ ||೧೦||

ಮುಕ್ತರಿಂದ ಹೊಂದಲ್ಪಡುವ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ತನ್ನ ವಶನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯರು ಯಾದವ ಪುರೋಹಿತರು. ಇವರು ಶಂಖಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ವೇದೋಕ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಪ್ರೇರಕನು ಈತನು. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ ಈತನೇ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈತನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ ಸುಖವನ್ನು ಸಲಹುವ, ಜಗತ್ಕಾರಣನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಗರ್ಗಾಚಾರ್ಯರು "ವಾಸುದೇವ" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು.

ತಸ್ಯ ಸಖಾ ಬಲನಾಮಾ
ಜ್ಯೇಷ್ಠೋಭ್ರಾತಾ ಥ ಯನ್ನಿಜಾ ಬಲನಾಮಾ|
ಯಸ್ಯ ಚ ಪರ್ಯಂಕೋಮ್
ಪೂರ್ವತನೋ ವಿಷ್ಣುಮಜಸಪಯರ್ಯಂ ಕೋಯಮ್ ||೧೧||

ಇವನ ಗೆಳೆತನದ ಅಣ್ಣನಿಗೆ "ಬಲ" ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟರು. ಜಗತ್ತಿಗೇ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುವವಳು ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ. ಇವಳಿಗೇ ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅಣ್ಣನೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಲೋಕರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ; ಏಕೆಂದರೆ ಇವನು ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಷನಾಗಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲವೇ? ಇವನು ಹೇಗೆ ಅಣ್ಣನಾದಾನು?

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹರಿ ಎಲ್ಲಿ? ಇವನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಬಲರಾಮನಾಗಿರುವ ಈ ಶೇಷನೆಲ್ಲಿ?

ತೇನ ಹತೋ ವಾತರಯ-

ಸ್ತುಣಚಕ್ರೋನಾಮ ದಿತಿ ಸುತೋವಾತರಯಃ |

ಹರಮಾಣೋ ವಾಲತಮಂ

ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಕಂಠರೋಧಿನಾವಾಲತಮಮ್ ||೧೨||

ವ್ಯಾಪ್ತನೂ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಆದ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ತ್ಯಾಣಾವರ್ತನೆಂಬ ದೈತ್ಯನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದ. ಮಗುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಚುಕಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಆಲೋಚನೆ. ಆದರೆ, ಮಗುವೇ ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಚುಕಿ ಶ್ವಾಸ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆದಾಗ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಹೌದು, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಹೊರಟವನು ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಸೋವನಿ ಮಧ್ಯೇ ರಂಗ

ನ್ನರಿದರ ಯುಗಾಬಲರೂಪ ಮಧ್ಯೇರಂಗನ್ |

ಅಮುಷನ್ನವನೀತಮದಃ

ಸ್ವಗೋಕುಲೇ ಗೋಪಿಕಾಸು ನವನೀತಮದಃ ||೧೩||

ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಈ ಶಂಖಚಕ್ರಧಾರಿಯು ಬಾಲಕನಾಗಿ ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹೊಕ್ಕು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇನು? ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೀಸಬಲ್ಲದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕ್ರೀಡಿಸುವವನಿವನು. ಒಂದು ದಿನ ಈ ಬಾಲಕ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ಗೋಕುಲದ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಹೊಸತರಹದ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡಿದ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಆಗ್ರಹವನ್ನೂ ನೀಡಿದ.

ತನ್ಮಾತಾ ಕೋಪಮಿತಾ

ತಮನುಸಸಾರಾ ತ್ಮವಾದವಾಕೋಪಮಿತಾ |

ಜಗ್ಯುಹೇ ಸಾನಮನಂ ತಂ

ದೇವಂ ತಚ್ಚಿಂತಯೈವ ಸಾನಮನಂತಮ್ ||೧೪||

ಕೃಷ್ಣನ ಕಳ್ಳತನ, ತುಂಟತನದಿಂದ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಯಶೋದೆಯು ಮನೆಗೆಲಸವೆಲ್ಲವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ವೇದವಾಕ್ಯವುತಾಮಸ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಓಡುವಂತಿತ್ತಂತೆ.

ಯಾರಿಗೂ ತಲೆಬಾಗದವನಿವನು. ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಆದರೂ ತಾಯಿಯ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗಿದ.
ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ತಾಯಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ.

ಅಥ ಸ್ಯಾಂತರಿತಾಮಾನಂ
ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಶ್ವೋದ್ಭವಂ ತದಾಂತರಿತಾಮಾನಮ್ |
ಅನಯದ್ವಮೋದರತಾಂ
ಯೋರಮಯತ್ಸಂದರೀಂ ನಿಜಾವೋದರತಾಮ್ ||೧೫||

ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ, ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಜಗತ್ಕಾರಣನೂ
ಆದ ಈ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು, ರಮಾರಮಣನನ್ನು ಯಶೋದೆ ಕೊನೆಗೂ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದಳು. ಯಾರ
ಬಂಧನಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದವನು ಯಶೋದೆಯ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ. ಹೌದು, ಕೊನೆಗೂ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ "ದಾವೋದರ"ನಾದ.

ಚಕ್ರೇ ಸೋರ್ಜುನನಾಶಂ
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಚ ಯತ್ಸ್ಮೃತಿಃ ಸದಾಜುನನಾ ಶಮ್ |
ತೌ ಚ ಗತೌ ನಿಜವೋಕ
ಸ್ತೇನೈವ ಸುತೇನ ಯನ್ನಿಜೋ ನಿಜವೋಕಃ ||೧೬||

ಯಾವಾತನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧನಾದ ಪುರುಷನು ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ
ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲನೋ ಅಂತಹ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಎರಡು ಅರ್ಜುನ(ಮತ್ತಿ, ಸರಳಿ,
ಅರಳಿ)ಮರಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕಿದನು. ಆ ವೃಕ್ಷರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ, ಶಾಪಹೊಂದಿದ
ನಲಕೂಬರ, ಮಣಿಗ್ರೀವ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶಾಪದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ
ಹೊಂದಿ, ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಆ ಮರಗಳಲ್ಲೇ
ಹುದುಗಿದ್ದ 'ಧುನಿ', 'ಚಮು' ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಅಸುರರು ನಾಶ ಹೊಂದಿ ತಮಸ್ಸಿಗೆ (ನಿತ್ಯ
ನರಕಕ್ಕೆ) ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದರು. ಭಕ್ತರಾಗಲೀ, ದ್ವೇಷಿಗಳಾಗಲೀ ಅವರವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ
ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹರಿಯ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲವೇ?

ಅಥವೃಂದಾವನವಾಸಂ
ಗೋಪಾಶ್ಚಕ್ರುರ್ಜಗತ್ ಕ್ಷಿತಾವನವಾಸಮ್ |
ತತ್ರ ಬಕಾಸುರ ಮಾರಃ
ಶೌರಿರಭೂನ್ನಿತ್ಯ ಸಂಶ್ರಿತಾಸುರಮಾರಃ ||೧೭||

ಮರಗಳು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲರು ಆ ಊರನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ
ಬಂದರು. ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದಂತಿರುವ

ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು. ತನ್ನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾಯು ಹಾಗೂ ರಮಾ ಇವರಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಮ್ಮೆ ಬಕಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು.

ಅಹನದ್ವತ್ಸ ತನೂಕಂ
ಯೋಪಾಲ್ಲೋಕಂ ಸ್ವಯತ್ಸವತ್ಸತನೂಕಮ್ |
ಸೋಪಾನ್ವತ್ಸಾನಮರಃ
ಸಹಾಗ್ರಜೋ ಗೋಪವತ್ಸಾನಮರಃ ||೧೮||

ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಒಮ್ಮೆ ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ವತ್ಸಾಸುರನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ. ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯ? ಸಕಲ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನುಂಗಿಹಾಕುವವನಲ್ಲವೇ ಇವನು? ಮರಣ ಶೂನ್ಯನಾದ ಇವನು ರಮಾ, ವಾಯು, ಬ್ರಹ್ಮ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವವನಲ್ಲವೇ? ಇಂಥವನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೊಲ್ಲರಂತೆ ಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿದನು.

ಸ ವಿಭುಃ ಶ್ರೀಮಾನಹಿಕೇ
ನನರ್ತ ಯಸ್ಯ ಶ್ರಮಾನಮಾ ಮಾ ನಹಿ ಕೇ |
ಅಕರೋನ್ನದ್ಯದಕಾಂತಂ
ಕಾಂತಂ ನೀತ್ವೋರಗಂ ಸ ನಾದ್ಯದಕಾಂತಮ್ ||೧೯||

ಪ್ರಳಯ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇಷನ ಮೇಲೆ ಸುಖಶಯನ ಮಾಡುವ ಶೇಷಶಯನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಾಲಿಯ ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದಾಡಿದನು. ಶೇಷ ಹಾಗೂ ಕಾಳಿಯ ಇವರಿಬ್ಬರ ವಿಷದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕಾಂತಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಭಂಗವಿಲ್ಲ. ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮತ್ತೆ ಆ ವಿಷ ಸರ್ಪವನ್ನು ರಮಣಕ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಓಡಿಸಿ ಯಮುನೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದನು.

ಹತ್ವಾಧೇನುಕ ಮೂಢಂ
ಬಲಾತ್ಪ್ರಲಂಬಂ ಚ ಖೇಟ್ ಸಧೇನುಕ ಮೂಢಮ್ |
ವ್ರಜಮಾವೀದಮೃತಾಶಃ
ಪೀತ್ವಾವಹ್ನಿಂ ಚರಸ್ಥಿರಾದಮೃತಾಶಃ ||೨೦||

ಒಮ್ಮೆ ವಿನಾಯಕನ ವರದಿಂದ ಮತ್ತನಾದ ಮೂಢ ಧೇನುಕಾಸುರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ವಿನಾಯಕನಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಆ ಕೃಷ್ಣನೋ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನಾದ ಬಲರಾಮನಿಂದಲೇ

ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಲಂಬಾಸುರನೆಂಬ ಅಸುರನನ್ನೂ ಅಣ್ಣನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ. ಅಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಈ ಸರ್ವಜ್ಞನು ಒಮ್ಮೆ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನುಂಗಲು ಬಂದ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚನ್ನು ತಾನೇ ಕುಡಿದು ಗೋವುಗಳನ್ನು ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿದ. ವೃಂದಾವನವನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದ.

ಗಿರಿಣಾ ರಕ್ಷಾಪಿಕೃತಾ
ಪ್ರಜಸ್ಯತೇನ ಸ್ವರಕ್ಷಾಪಿ ಕೃತಾ |
ಶಕ್ರಾಯ ವ್ಯಂಜಯತಾ
ಸ್ವಾಂ ಶಕ್ತಿಂ ವಿಶ್ವಮಾತ್ಮನಾ ವ್ಯಂಜಯತಾ ||೨೧||

ಕೃಷ್ಣನಿಗಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂದ್ರನು ಒಮ್ಮೆ ಮೇಘಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ ಇಂದ್ರನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಗೋವರ್ಧನ ಪರ್ವತವನ್ನೆತ್ತಿ ಗೋಪಾಲರನ್ನು ಮಳೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ. ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ. ಸಂಸಾರ ದುಃಖದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ಪಾರು ಮಾಡುವವನು ನಾನೇ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಗೊಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ರೇಮೇ ಗೋಪೀಷ್ಟರಿಹಾ
ಸ ಮನ್ಮಥಾಕ್ರಾಂತ ಸುಂದರೀಪೀಷ್ಟರಿಹಾ |
ಪೂರ್ಣಾನಂದೈಕತನುಃ
ಸ ವಿಶ್ವರುಕ್ಷಾವನೋಪ್ಯಾನಂದೈತನುಃ ||೨೨||

ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬಂದೊದಗಿದ ಪೀಡೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಲು ಅವತರಿಸಿದನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಆನಂದರೂಪಿಯಾದ ಇವನು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಪೀಡಿಸಲು ಬಂದ "ಶಂಖ ಚೂಡಾಸುರ" ನನ್ನು ಕೊಂದು, ಗೋಪಿಕೆಯರಿಗೆ ಬಂದೊದಗಿದ ಪೀಡೆಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ಮನ್ಮಥನಿಂದ ಉಂಟಾದ ವೇದನೆಯನ್ನೂ ದೂರಮಾಡಿ ಆ ಗೋಪಿಯರೊಡನೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸಿದನು. (ಆತನಿಗೆ ಕಾಮಾದಿ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲ)

ಆಥಹತ ಯೋರ್ಗಲಿಕೇಶ್ಯೋಃ
ಶ್ವಫಲ್ಕಜ ಪ್ರಾಪಿತ್ಃ ಪುರೀ ಗಲಿಕೇಶ್ಯೋಃ |
ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಧನುರಾಜವರಂ
ಜಘಾನ ತೇನೈವ ಚ ಸ್ವಯಂ ರಾಜವರಂ ||೨೩||

ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವೃಷಭಾಸುರನನ್ನೂ, ಕೇಶಿಯನ್ನೂ ಕೊಂದು ಅಕ್ರೂರನೊಡನೆ ಮಥುರಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವನೇ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರರ ವರಬಲವುಳ್ಳ ಶಿವ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು ಆ ಬಿಲ್ಲಿನ ತುಂಡಿನಿಂದಲೇ ಕಂಸನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ.

ಮೃದ್ಧನ್ ಗಜ ಮುಗ್ರಬಲಂ
ಸಬಲೋ ರಂಗಂ ವಿವೇಶ ಸೃತಿಮುಗ್ರಬಲಮ್ |
ಹತ್ವಾ ಮಲ್ಲೌ ಬಲಿನೌ
ಕಂಸಂ ಚ ವಿಮೋಕ್ಷಿತೌ ತತೌ ಲೌ ಬಲಿನೌ ||೨೪||

ನಂತರ ಕುವಲಯಾಪೀಡವೆಂಬ ರುದ್ರದೇವರ ವರಬಲವುಳ್ಳ ಬಲಿಷ್ಠ ಆನೆಯನ್ನು ಕೊಂದು, ಸಂಸಾರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಆ ಕೃಷ್ಣನು ಅಣ್ಣ ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ವಾದ್ಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಣರಂಗವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಚಾಣೂರ, ಮುಷ್ಟಿಕ ಎಂಬ ಮಲ್ಲರನ್ನು ಕೊಂದು, ಸೈನ್ಯಸಹಿತನಾಗಿರುವ ಕಂಸನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ನಂತರ ಕಂಸನಿಂದ ಬಂಧಿತರಾದ ತನ್ನ (ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ) ವರಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರನ್ನು ಕಾರಾಗೃಹದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದನು.

ಪ್ರಾದಾತ್ನಾಂದೀಪನಯೇ
ಮೃತಪುತ್ರಂ ಜ್ಞಾನದೀಪ ಸಂದೀಪನಯೇ |
ಗುರ್ವರ್ಥೇಜ್ಞಾನತಮಃ_
ಪ್ರಭೇದಿತಾ ನಿತ್ಯ ಸಂಭೃತಾಜ್ಞಾನತಮಃ ||೨೫||

ತನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಲಹುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಪಂಡಿತಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಸಾಂದೀಪಿನಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸತ್ತುಹೋದ ಅವರ ಮಗುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

ಜಿತ್ವಾಮಾಗಧರಾಜಂ
ತೋಷಿತಮಕರೋತ್ಸದಾತ್ಮಯೋಗಧರಾಜಮ್ |
ಅನುಕುರ್ವನ್ನಿ ಜಸದನಂ
ಚಕ್ರೇ ರಮ್ಯಾಂ ಪುರಂ ಸುಬೋಧನುಜಸದನಮ್ ||೨೬||

ನಂತರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಜರಾಸಂಧನನ್ನು ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಉಂಟುಮಾಡಿದ. ಸುಂದರವಾದ ದ್ವಾರಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಅದೂ ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ. ಇದು ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಂತೆಯೂ, ಭಕ್ತರಾದ ಯಾದವರಿಗೆ ಮನೆಯಂತೆಯೂ, ದ್ವೇಷಿಗಳಾದ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಯಮಸದನದಂತೆಯೂ ಇರುವುದು.

ಪ್ರಸಭಂ ಸ ಗಜ ಬಲಸ್ಯ
ಕ್ಷತ್ರಸ್ಯೋಚ್ಚೈಃ ಸಮಗಧರಾಜ ಬಲಸ್ಯ |
ಮಾನಂ ಶಿಶುಪಾಲ ವರಂ
ಹತ್ವಾ ಬೈಷ್ಠೀಮವಾಪ ಶಿಶುಪಾಲವರಮ್ ||೨೭||

ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ವರ ಪಡೆದು, ಆನೆಯ ಬಲ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ, ಜರಾಸಂಧನ ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ರುಕ್ಮಿಣಿಯನ್ನು ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಸನ್ನದ್ಧರಾದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವರೆಲ್ಲರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮುರಿದು, ಅವರ ದರ್ಪವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಬಂದು ಮದುವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡ.

ಹಂಸೋಡಿಬಿಕಶ್ಚಪಲಾ-
ವಮುನಾ ಸಂಸೂದಿತೌ ಯವನಶ್ಚಪಲಾಪಲಾ |
ಕೀರ್ತಿವಿಮಲಾ ವಿರತಾ
ಪ್ರತತಾ ವಿಶ್ವಾಧಿಪಾವನೀಲಾವಿರತಾ ||೨೮||

ಮತ್ತೂ ಚಪಲ ಚಿತ್ತರಾದ ಹಂಸಡಿಬಿಕರ, ಕಾಲಯವನ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸಂಹರಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಕೀರ್ತಿ ಜಗವೆಲ್ಲ ಹಬ್ಬಿತು. ನಿರಂತರವೂ, ನಿರ್ಮಲವೂ, ವಿಶ್ವಪಾವನವೂ, ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕೀರ್ತಿ.

ಸತ್ಯಾ ಜಾಂಬವತೀರ್ಯಾಃ
ಭಾರ್ಯಾ ವಿಂದಾದ್ಯಾ ಭಾನುಸಾಂಬವತೀರ್ಯಾಃ |
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ ಮೋದರತಃ
ಪ್ರಾಪ್ಯ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಸುತಂ ಮೋದರತಃ ||೨೯||

ನಂತರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿಯಿಂದ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನು. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮಡದಿಯರಾದ ಸತ್ಯಭಾಮಾ ಜಾಂಬವತಿ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಭಾನು, ಸಾಂಬ ಮೊದಲಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಪಡೆದನು. ಹೀಗೆ ಆನಂದ ನಿರತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿ

ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರದ ನೂರಂಟು ಜನರನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದನು.

ಯತ್ಪರಿವಾರತಯೇಶಾಃ
ಜಾತಾ ದೇವಾ ನೃಪಾತ್ಮನಾರತಯೇಶಾಃ |
ಯದ್ಭರಿತಂ ವಿಷಸರ್ಪ
ಪ್ರಭೃತಿ ಧ್ವಾಂತಂ ನ ಮಾರುತಿಂ ವಿಷಸರ್ಪ ||೩೦||

ವಾಯುದೇವರಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಪರವಾಗಿ ರಾಜರಾಗಿ
ಹುಟ್ಟಿದರು. ಈ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ವಾಯುರೂಪಿ ಭೀಮನ ಮೇಲೆ
ಶತ್ರುಗಳು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ವಿಷಸರ್ಪಗಳಾಗಲೀ ವಿಷದ ಅನ್ನವಾಗಲಿ ಯಾವ ಪೀಡೆಯನ್ನು
ಉಂಟುಮಾಡಲೂ ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ.

ಯೇನ ಹಿಡಿಂಬ ಬಕಾದ್ಯಾಃ |
ರಕ್ಷೋಧೀಶಾ ನಿಪಾತಿತಾಬುಬಕಾದ್ಯಾಃ|
ಭೀಮೇ ಪ್ರೀತಿಮಯೇಯಾಂ
ವ್ಯಂಜಯತಾತೇನ ಶೇಷಪಾತಿ ಮಮೇಯಾಮ್ ||೩೧||

ಶೇಷ ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೀತಿ ಭೀಮನಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇರುವುದು.
ಇದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕರಾದ ಹಿಡಿಂಬ, ಬಕ ಮೊದಲಾದ
ಅಸುರರನ್ನು ಭೀಮನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಅಥಕೃಷ್ಣಾವರಣೇ ತಾನ್
ಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ರಾಜ್ಞೋ ಶೃಣೋತ್ಸದಾವರಣೇತಾನ್ |
ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯಾತಸ್ಯಬಲ-
ಸ್ತಾಂ ಚೌನೈಷೀತ್ಪ್ರಥಾಸುತಾಂಸ್ತತಃ ಸಬಲಃ ||೩೨||

ದ್ರೌಪದೀ ದೇವಿಯರನ್ನು ತಾವೇ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಅಜ್ಞಾನಮೋಹಿತರಾಗಿ ಸ್ವಯಂವರ
ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರಾಜರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮದುವೆಯನ್ನು ನೋಡಲು
ಬಲರಾಮನೊಡನೆ ಬಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೂ ಪಾಂಡವರಿಗೂ, ದ್ರೌಪದಿಗೂ ಮದುವೆಯನ್ನೇ
ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟ.

ತಾನಿಂದ್ರ ಸ್ಥಲ ವಾಸಾನ್
ಚಕ್ರೇಕೃಷ್ಣಃ ಪರೋನಿಜಸ್ಥಲವಾಸಾನ್ |

ಸ್ವಬಲೋದ್ರೇಚಿತಮಾನೈಃ
ಜುಗೋಪ ಧರ್ಮಂ ಚ ತೈಃ ಪರಾಜಿತಮಾನೈಃ ||೩೩||

ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ, ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಕೂಡಿಸಿದ. ನಂತರ ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾನಶೀಲರೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೂ ಆದ ಪಾಂಡವರಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು.

ವಾಲಿ ವಧಾನುನಯಾಯ
ಪ್ರಣಯೀ ಸಖ್ಯಂ ಸುಸಂದಧೇ ನು ನಯಾಯ |
ವಾಸವಜೇನ ವಿಶೇಷಾತ್
ತೇನೈವ ಪುನರ್ನೃಜನ್ಮಜೇನ ವಿಶೇಷಾತ್ ||೩೪||

"ರಾಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ! ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗ ಅದೇ ವಾಲಿ ಅರ್ಜುನನಾಗಿದ್ದನೆ. ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಇವನಲ್ಲಿ ಈ ಕೃಷ್ಣರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ನಾನು ತೋರಿಸಿದರೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿದಂತಾಯಿತು". ಈ ರೀತಿ ಲೋಕನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಸರ್ವಲೋಕಸಂಹಾರಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಇತರ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸಿದನು.

ಮಾತುಃ ಪರಿಭವ ಹಾನ್ಯೈಃ
ರಾಜ್ಞಾ ದ್ಯುಸದಾ ಮಿತಶ್ಚ ಪರಿಭವಹಾನ್ಯೈಃ |
ಅಭವನ್ನರಕ ಮುರಾರಿಃ -
ಯೋಽ ವಾ ಸೀದತ್ಸಮಸ್ತನರಕ ಮುರಾರಿಃ ||೩೫||

ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ನರಕಾಸುರನು ಅಪಹರಿಸಿ ಪಿಡಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ. ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳೂ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ನರಕನನ್ನೂ, ಮುರನನ್ನೂ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು. ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೂ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯ ಪತಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ವಾಸಮಾಡಿದನು.

ನೀತೋ ದಿವಿ ದೇವವರೈಃ
ರೇಮೇ ಸತ್ಯಾ ಸಮನ್ವಿತೋದೇವವರೈಃ |
ಸರ್ವತುರ್ವನೇ ಶಶಿನಾ
ನಿಶಿಸತ್ಯಾಂ ವಾಸರೇ ವನೇ ಶಶಿನಾ ||೩೬||

ಒಮ್ಮೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಆಗ ತನ್ನ ಮಡದಿಯಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಂದನವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಳಂಕವೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿದನು. ಆ ನಂದನವನವು ಎಲ್ಲ ಋತುಗಳಲ್ಲೂ ರಮಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿಯೂ ಹಗಲಿನಂತೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿತ್ತು.

ಸುರತರು ಮಾಪಾಲಿಮತಾತ್
ಪ್ರಕಾಶಯನ್ ಶಕ್ತಿಮಾತ್ಮನಃ ಪಾಲಿಮತಾತ್ |
ಸುರವರ ವಿರೇಷು ದರೀ
ಪ್ರಧಾನ ಜೀವೇಶ್ವರಃ ಪರೇಷುದರೀ ||೩೭||

ಜಡ, ಜೀವ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈಶ್ವರನೂ, ಶತ್ರುಗಳ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕುವವನೂ ಆದ ಶಂಖಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಮಡದಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ, ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಗೆದ್ದು, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಪಾರಿಜಾತ ಮರವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಯ್ದನು.

ಪುರಮಭಿಯಾಯಾರಿದರೀ
ದತ್ವಾ ಭದ್ರಾಂ ಪೃಥಾಸುತಾಯಾರಿದರೀ |
ಶಕ್ರ ಪುರೀ ಮಭಿಯಾತಃ
ಪ್ರಾದಾದ್ವಹ್ನೇರ್ವನಂ ಸತಾಮಭಿಯಾತಃ ||೩೮||

ಶಂಖಚಕ್ರಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನನ ಆಸೆಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿದ. ನಂತರ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಉತ್ತಮ ಶೀಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜರಿತಾರಿ ಮೊದಲಾದ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅಭಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಇಡಿಯ ಖಾಂಡವ ವನವನ್ನೇ ಅಗ್ನಿದೇವನಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಶಿವಭಕ್ತಪ್ರವರಾದ್ಯಂ
ಪುಮಾನ್ ಸೇಹೇ ಗಿರೀಶವಿಪ್ರವರಾದ್ಯಂ |
ತಂ ಸ್ವಾತ್ಮೇಂದ್ರವರೇಣ
ವ್ಯಧುನೋದ್ಭೀಮೇನ ಧೂತರುದ್ರವರೇಣ ||೩೯||

ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನೂ, ರುದ್ರ ಚಂಡಕೌಶಿಕ ಇವರ ವರದಿಂದ ದರ್ಪೋದ್ಧತನಾದ ಜರಾಸಂಧನನ್ನು ಮೀರುವವರು ಯಾರೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನೂ, ರುದ್ರದೇವರ ವರವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ರುದ್ರದೇವರನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಳ್ಳ ಭೀಮನ ಕೈಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದನು.

ಯಸ್ಯಾಜ್ಞಾಬಲಸಾರೈಃ
ಪಾರ್ಥೇದ್ಯದಿಗ್ಭ್ಯೋಹೃತಂ ಧನಂ ಬಲಸಾರೈಃ |
ಜಿತ್ವಾಕ್ಷ್ಮಾಮವಿಶೇಷಾಂ
ಪ್ರಸಹ್ಯ ಭೂಪಾನ್ ಸಮಸ್ತಕಾಮ ವಿಶೇಷಾಮ್ ||೪೦||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಪಾಂಡವರು ಸಕಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ರಾಜರನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಸಕಲ ಕಾಮೋಪಭೋಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದರು.

ಅಥಪಾರ್ಥಾನ್ ಕೃತುರಾಜಮ್
ಪ್ರಾಪಯದಮರೇಟ್ ಸರುದ್ರಶಕ್ತುರಾಜಮ್ |
ಪೂಜಾ ತೇನಾವಾಪಿ
ಚ್ಚಿನ್ನಶ್ಚೈದ್ಯಃ ಸೃತಿಂಗತೇ ನಾವಾಪಿ ||೪೧||

ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಪಾಂಡವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಶಿಶುಪಾಲನನ್ನು ಕೊಂದನು. ಶಿಶುಪಾಲನ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಯನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

ನಿಹತೌ ಸೌಭ ಕರೂಶೌ
ಶೀತೋ ಭಾತಶ್ಚ ಯೇನ ತೌ ಭಕರೂಶೌ |
ಅಜಯದುದ್ರಂ ಚ ರಣೇ
ಬಾಣಾರ್ಥೇವನತಿಪತಿತಕಚಂದ್ರಂ ಚರಣೇ ||೪೨||

ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಸಾಲ್ವ-ದಂತವಕ್ತ್ರರನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ರುದ್ರದೇವರನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದನು. ರುದ್ರದೇವರು ತನ್ನ ಭಕ್ತನಾದ ಬಾಣಾಸುರನನ್ನು ಕಾಯುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣನ ಕಾಲ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನಂತೆ.

ಅಸೃಜ ಜ್ವರಮುಗ್ರತಮಃ
ಕ್ಷಯಪ್ರದೋ ಲೀಲಯಾಧಿವರ ಮುಗ್ರತಮಃ |
ಕ್ರೀಡಾ ಮಾತ್ರಂ ವಿಶ್ವಂ
ಪ್ರಕಾಶಯ ನ್ನಾತ್ಮನಃ ಸವಿಹರಕ ಮಾತ್ರಂ ವಿಶ್ವಮ್ ||೪೩||

"ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಲೀಲಾಜಾಲದಿಂದ ಆದದ್ದು" ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ದುರ್ಜನರಿಗೆ ತಮಸ್ಸನ್ನು (ನಿತ್ಯನರಕವನ್ನು) ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ, (ಶಾಶ್ವತ ಸುಖವನ್ನೂ) ನೀಡಿ ಸಲಹುವವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು. ಈತನು ಬಾಣನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿದ್ದ ರುದ್ರಗಣವಾದ ಪಾಶುಪತ ಜ್ವರವನ್ನು ವೈಷ್ಣವ ಜ್ವರದಿಂದ ಸೋಲಿಸಿ ಉಷೆಯ ಪ್ರಿಯತಮನಾದ ಅನಿರುದ್ಧನನ್ನು ಬಾಣನ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದನು.

ಯಸ್ಯಾ ಶೋರುಬಲಾತ್
ನ್ಯದನತಾರ್ಥೋಸರಾನ್ವಜೇಶೋರುಬಲಾತ್ |
ವರದಾನಾದನ್ಯೈವ
ಜಗತ್ಪ್ರಭೋರೀಣಾತ್ಸಮನು ಗತನಾದಸ್ಯೈವ ||೪೪||

ರಾಜಾಧಿರಾಜರ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜುನನು ಸರ್ವಶಬ್ದ ವಾಚ್ಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ವರಬಲದಿಂದಲೂ, ಆತನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೂ, ಆ ಜಗದೊಡೆಯನ ಆವೇಶದಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ತ ಅಸುರರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಕೆಡವಿದನು.

ಯಸ್ಯಾವೇಶಾತ್ಸಬಲಃ
ಪ್ರಚಕರ್ಷಪುರಂ ಪಸಹ್ಯ ಚೇಶಾತ್ಸಬಲಃ |
ಕುರುಪತಿನಾಮನು ಯಮುನಾ
ಕೃಷ್ಣಾಯೇನಾಮರಹರಮತನು ಯಮುನಾ ||೪೫||

ಬಲರಾಮನೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ (ಶುಕ್ಲಕೇಶ) ಸನ್ನಿಧಾನ ಬಲದಿಂದಲೇ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯನ್ನು ಗಂಗೆಗೆ ಸೆಳೆದದ್ದು. ಯಮುನೆಯನ್ನೂ ಬೃಂದಾವನದೊಳಗೆ ಸೆಳೆದದ್ದು. ಎರಡನ್ನೂ ತನ್ನ ನೇಗಿಲಿನಿಂದಲೇ ಸೆಳೆದು ಹಾಕಿದ್ದ. ಬಲರಾಮನು ರುದ್ರದೇವರಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ.

ಯದ್ಬಲವಾನ್ ಕ್ರೋಧವಶಾತ್
ನಿನಾಯ ನಾಶಂ ವೃಕೋದರಃ ಕ್ರೋಧವಶಾತ್ |
ಲೇಭೇ ಚಾನ್ಯಾ ಗಮ್ಯಂ
ಸ್ಥಾನಂ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಧಾಮ ಚಾನ್ಯಗಮ್ಯಮ್ ||೪೬||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹ ಬಲದಿಂದಲೇ ಭೀಮಸೇನನು ಕ್ರೋಧಾಂಧಕರಾ "ಕ್ರೋಧವಶ" ಎಂಬ ದೈತ್ಯರನ್ನು ತನ್ನ ಕ್ರೋಧದಿಂದಲೇ ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ದ್ರೌಪದಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಇತರರಿಂದ ಹೋಗಲಶಕ್ಯವಾದ ಕುಬೇರನ ಅಲಕಾಪುರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ತಂದನು.

ಯದ್ಬಲ ಬಾರವಹತ್ವಾತ್
ನಾಚಲದುರ ಗಾದಿಭಿಃ ಸುಬಾರ ವಹತ್ವಾತ್ |
ಧರ್ಮಾದರಿಹಾಪಿ ಪದಂ
ಭೀಮೋಯೇನೈವ ಸಾಹಸಂ ರಿಹಾ ಪಿಪದಮ್ ||೪೭||

ಭೀಮಸೇನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆಯೇ ಯಾವಾಗಲೂ ನಡೆವವನು. ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನೂ ಮರ್ಮವನ್ನೂ ಅರಿತವನು. (ಶುದ್ಧ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿರತನು) ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಪರೂಪಿಯಾದ ನಹುಷ, ಯಕ್ಷ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಹುಷನಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ (ಎಲ್ಲ ಋಷಿ ದೇವತೆಗಳ ಪುಣ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ತಪ್ಪಸ್ಸು ಇವುಗಳನ್ನು) ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವವನೆಂಬ ಗೂಡಾರ್ಥದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಸಾಹಸೀ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟನು.

ನಹಿ ನಹುಷೋಲಂ ನಹಿತುಂ
ಧರ್ಮೋ ದ್ರೋಣಿಸ್ತಥೇತರೋ ಲಂ ನಹಿತುಮ್ |
ನೋ ರಾಟ್ ಕರ್ಣೋ ಬ್ರಹ್ಮವರೀ
ಯೇನ ಧ್ವಸ್ತೋಸ್ತಮಗ್ರಹೀತ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮವರೀ ||೪೮||

ನಹಿಷನಾಗಲೀ, ಯಕ್ಷನಾಗಲೀ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನೇ ಆಗಲೀ, ಇನ್ನಾರೇ ಆಗಲಿ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಯಾರೂ ಸಮರ್ಥರಲ್ಲ. ಪರಶುರಾಮನ ವರವುಳ್ಳ ಕರ್ಣ, ಬ್ರಹ್ಮನ ವರವುಳ್ಳ ಜರಾಸಂಧಾದಿಗಳು, ರುದ್ರಾದಿಗಳ ವರವುಳ್ಳ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿ ದುಷ್ಟ ರಾಜರು ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಇವನಲ್ಲವೇ ಸೋಲಿಸಿ, ಓಡಿಸಿ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದ್ದು? ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನೂ ಕೂಡ ಭೀಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೋತು ಬಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಬಿಟ್ಟಾಗ, ಭೀಮಸೇನನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ದೇವತೆಯಾದ ಭಗವಂತನ ಮೇಲೆ ಗೌರವದಿಂದಲೂ ತಾವು ಬದ್ಧರಾದಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡರು, ಹೊರತು ಅಶಕ್ತಿಯಿಂದಲ್ಲ. (ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಬದ್ಧರೇ ಅಲ್ಲ).

ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಧರ್ಮಂ ಸ್ವವತಾ
ಗುರುವೃತ್ತೈ ಕೇಶವಾಜ್ಯಯಾ ಚ ಮಂ ಸ್ವವತಾ |
ಸರ್ವಂ ಸೇವೇ ಮನಸಾ

ಭೀಮೇನೇಶೈಕ ಮಾನಿನಾ ಹೇಮನಸಾ ||೪೯||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆವ, ಬಂಗಾರದಂತೆ ವರ್ಣವುಳ್ಳ ಸುಂದರನಾದ
ಭೀಮನು ಕ್ಷಾತ್ರ ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ, ಧರ್ಮರಾಜಾದಿ ದೊಡ್ಡವರ
ಅನುವರ್ತನೆಗಾಗಿ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳ ಎಲ್ಲ ಪೀಡೆಯನ್ನೂ
ತಡೆದುಕೊಂಡನು.

ಯದ್ಭಕ್ತ ಪ್ರವರೇಣ
ಪ್ರೋತಃ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಸ ಕೀಚಕಃ ಪ್ರವರೇಣ
ಪತಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ಸಹಾಯಾಃ
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಥೇಮಾನಿನಃ ಸಮಸ್ಯ ಸಹಾಯಾಃ ||೫೦||

ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಅತಿ ಬಲಿಷ್ಠನೂ ಆಗಿರುವ ಭೀಮನು ದ್ರೌಪದಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ
ಕೀಚಕನನ್ನು ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿ ಗುದ್ದಿ, ಮಾಂಸದಮುದ್ದೆಯಾಗಿಸಿ ಕೊಂದನು.
ಆಗ ಕೀಚಕನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಅವನಂತೆಯೇ ಇರುವ ಉಪಕೀಚಕರನ್ನು ಭೀಮನು
ಕೊಂದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿದನು.

ಯದ್ಭಕ್ತ್ಯಾನುಗೃಹೀತೌ
ಪಾರ್ಥೋ ಭೀಮಶ್ಚ ಗೋನೃಪೌ ನು ಗೃಹೀತೌ |
ಋಣಮುಕ್ತೈಃ ಸುವ್ಯತ್ಯಸ್ತೈಃ
ಕ್ರಮಶೋ ವಿರಾವಮುಂಚತಾಂ ಸುವ್ಯತ್ಯಸ್ತೈಃ ||೫೧||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿ ಅವನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಭೀಮನು ಮೊದಲ ದಿನ
ವಿರಾಟ ರಾಜನನ್ನೂ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ಎರಡನೇ ದಿನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ
ಪಾತ್ರನಾದ ಅರ್ಜುನನು ಕೌರವರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಂದನು. ಇದರಿಂದ ತಮಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ವಿರಾಟನಿಗೆ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿದಂತೂ
ಆಯಿತು. ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಜನರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೂ
ಆಯಿತು. ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ವಿರಾಟನು ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಪಾಂಡವರು
ಭೃತ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಯಿತು.
ಅಂದರೆ ಪಾಂಡವರು ಒಡೆಯರಾದರು. ವಿರಾಟ ರಾಜನು ಭೃತ್ಯನಾದನು.

ಯದ್ಭಕ್ತ್ಯಾಮಿತಯಾಲಂ
ಕೃಷ್ಣಾಕಾರ್ಯೇ ವಿವೇಶ ಕೃಷ್ಣಾಕಾರ್ಯೇ |
ಯಾಮೀರಾರ್ಥ ತನುತ್ವಾತ್

ನಾಪಾದ್ಭೀಮಾದ್ಯತೇಪಿನಾಪಾದ್ಭೀಮಾತ್ ||೫೨||

ದ್ರೌಪದೀ ದೇವಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಭಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತವೇ ದುಃಶ್ಯಾಸನನು ಸೀರೆ ಸೆಳೆಯುವಾಗ "ಹಾ ಕೃಷ್ಣಾ,ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನ್" ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ದ್ರೌಪದೀ ದೇವಿಯರು ವಾಯುದೇವರ ಅರ್ಧದೇಹವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ (ಪತ್ನಿಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ) ವಾಯುದೇವರಿಂದ ಇತರರು ಯಾರೂ ಅವರನ್ನು ಹೊಂದಲಾರರು.ಶತ್ರುಭಯಂಕರನೂ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಹಾಗಿದೆ.

ಯಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟಮಿಚ್ಛಂತಮಜಾತ ಶತ್ರುಂ
 ನೃವಾರಯತ್ಸ್ವಃಸ್ಥಮಜಾತ ಶತ್ರುಮ್ |
 ಶಂರೂಪಾನೇ ನಿತ್ಯರತೇರಿಯಂ ಶ್ರೀ-
 ರಿತಿ ಸ್ಮ ದೇವೇಡ್ಯದಿತೇರಿಯಂ ಶ್ರೀಃ ||೫೩||

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಜಾತ ಶತ್ರುವಾದ ಧರ್ಮರಾಜನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹೋದಾಗ ಇಂದ್ರನು ತಡೆದನು. ಸುಖರೂಪರಾದ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ "ಶ್ರೀ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದ್ರೌಪದಿಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಳಾ ಮೊದಲಾದವರೂ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಧರ್ಮರಾಜನಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನ ಆವೇಶವೂ (ಸನ್ನಿಧಾನವೂ) ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮರಾಜ ಮೊದಲಾದವರು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಧರ್ಮರಾಜನಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಧಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ದ್ರೌಪದಿಯದೇಹದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಳೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಧರ್ಮರಾಜನು ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹೋದಾಗ ಇಂದ್ರನು ತಡೆದದ್ದು.

ಮನಸಾ ಮನಸಾ ಮನಸಾ ಮನಸಾ
 ಯಮನಂತ ಮಜಸ್ರಮವೇದನುಯಾ |
 ವಿಲಯಂ ವಿಲಯಂ ವಿಲಯಂ ವಿಲಯಂ-
 ನಿಖಿಲಂ ತ್ವಶುಭಂ ಪ್ರಚಕಾರ ಚಯಃ ||೫೪||

ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಲೋಕಪಿತಾಮಹನೂ ಆಗಿರುವ ವಾಯುದೇವರೊಡನೆ ದ್ರೌಪದಿದೇವಿಯರು ಸದಾ ಸರ್ವಕಾಲವೂ ಭಗವಂತನನ್ನೂ ನಿಷ್ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ, ಆತನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವಳು. ಹರಿಯೂ ಕೂಡ ಸಕಲ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ದುಃಖದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಭಕ್ತರ ಪಾಪವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುತ್ತಿರುವವನು (ಆದ್ದರಿಂದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು

ವಾಯುದೇವರಿಗಿಂತ ಇತರರು ಮುಟ್ಟಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪರಪುರುಷರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪಾಪವಾಗಲೀ, ದುಃಖವಾಗಲೀ ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು?) ಯಾವ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು, ವಿಷಯಾಸಕ್ತಳಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮರೆತಿರುವಳೋ ಅವಳಿಗೆ ಪರಪುರುಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಬಹಳ ಪಾಪ, ಹಾಗೂ ದುಃಖವು ಸಂಭವಿಸುವುದು.

ಸೋಗಾದ್ಧೂತ ಮುಖೇನ
ಪ್ರಭುಣೇದಂ ವರ್ತತೇ ಯದೂತ ಮುಖೇನ |
ಪಾರ್ಥಾರ್ಥೇ ಬಹುತನುತಾಂ
ಯತ್ರ ಪ್ರಾಕಾಶಯತ್ ಸ್ವಯಂ ಸಬಹುತನುತಾವ್ ||೫೫||

ಜಗನ್ನಿಯಯಾಮಕನಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ದೌತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೌರವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ಕೌರವರು ಅವನನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಅನಂತ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೆದರಿಸಿ ಬಂದನು. ತನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ಪಾಂಡವರಿಗಾಗಿಯೇ ಅವನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು.

ಗುರು ಕರ್ಣ ನದೀಜಾದೀ
ನವಧೀಚ್ಚ ಕ್ಷುಬ್ಧಲೇನ ಜನದೀಜಾದೀ |
ಶಕ್ತ್ಯಾ ನಿಜಯಾ ಪರವಾನ್
ಸ್ವಜನಾನುದ್ರೇಚಯನ್ನಂತಯಾ ಪರವಾನ್ ||೫೬||

ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಾಯಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮಗ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ "ತನಗಿಂತ ಭೀಷ್ಮಾದಿಗಳು ಶಕ್ತಿವಂತರು" ಎಂಬುದನ್ನು ಪಾಮರರಿಗೆ, ಅಸುರರಿಗೆ ಅವರ ಮೋಹಕ್ಕಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ, ಇವನಿಗೆ ದ್ವೇಷಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಶತ್ರುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ಣ, ಭೀಷ್ಮ, ದ್ರೋಣ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ತನ್ನ ಕುಡಿನೋಟದಿಂದಲೇ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಕೊಂದನು.

ಯಸ್ಯ ಸುನೀತಸಹಾಯಾತ್
ನರಿಪೂನ್ಮೇನೇರ್ಜುನ ಸಮೇತ ಸಹಾಯಾನ್ |
ಅ ಕ ರೋಜ್ಞಾಸು ಪರಾಸು-
ಪ್ರತತಿ ಸೇನಾಸು ಧಾವನಾಸುಪರಾಸು ||೫೭||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಾರಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅರ್ಜುನನು ಒಂದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಶತ್ರುಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಓಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಂದು ಕೆಡವಿದನು. ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನನ್ನೂ ಅರ್ಜುನನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಯೇನ ಜಯದ್ರಥಮಾರಃ

ಪಾರ್ಥಃ ಶ್ರುತಪತದ್ರಥಮಾರಃ |

ಯದ್ವಿರಹಾದಪಿ ದೇಹೇ

ಸರಥಃ ಶಶ್ವತ್ ಸ್ಥಿತೇಃ ಸದಾದಪಿ ದೇಹೇ ||೫೮||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಾನ ವಿಶೇಷ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅರ್ಜುನನ ರಥವು ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಜಯದ್ರಥನನ್ನು ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬೆಂಗಾವಲಿನಿಂದಲೇ ಅರ್ಜುನನು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ವಿಜಯಿಯಾದನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯುದ್ಧದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಥದಿಂದ ಇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ರಥವೂ ಭಸ್ಮವಾಯಿತು. ದೇಹದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಾನ ವಿಶೇಷವಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸುಖ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು.

ಯದ್ಭರಿತೋ ಭರತಾಭಃ

ಪ್ರಭುರಂಭಾಭಾವಿತೋಬಿಭರತಾಭಃ |

ಭೀಮೋರಭಸಾಭಿಭವೀ

ಪ್ರಸಭಂ ಭಾಭಾಬಿಭೂ ಭಾಸಾಭಿವೀ ||೫೯||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದಲೇ ಭೀಮನು ಭರತ ಕುಲವನ್ನು ಬೆಳಗಿದನು. ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಶೀಲನಾಗಿ ಮೆರೆದನು. ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ಸೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ರುದ್ರ ದೇವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದನು. ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ಭೂತನಾಗಿದ್ದನು. ಚಂದ್ರನ ಆವೇಶ ಉಳ್ಳ ಅಭಿಮನ್ಯು, ರುದ್ರನ ಆವೇಶ ಉಳ್ಳ ಘಟೋತ್ಕಚನಿಂದಲೂ ಸಹಿತನಾಗಿ ಯುದ್ಧ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸಿದನು.

ಯದನುಗ್ರಹಿ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್

ಭೀಮಃ ಸರ್ವಾನರೀನನಹಿ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ |

ಅದಹದ್ಬಾಹುಬಲೇನ

ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಾವಾಹಿತಾನ್ನಿಜಾಹುಬಲೇನ ||೬೦||

ಭೀಮನಲ್ಲಿ ಭಗವದನುಗ್ರಹ ಪೂರ್ಣವಿದೆ. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯು ಈತನಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪಾವನಮಾಡುವವನಿವನು. ಈತನು ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನನ್ನು "ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತದಿಂದ" ಸ್ತುತಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಭುಜಬಲದಿಂದಲೇ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಿಸಿದನು.(ಕೋಪದಿಂದ ಕೊಂದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿದನು)

ಕೃಷ್ಣಾಭೀಮಾಪ್ತತಮಃ
ಶೀರ್ಣಂ ಯೇನ ಸ್ವಕೀಯ ಹೃದಯಾಪ್ತತಮಃ |
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸುತಾನವಧೀತ್
ಭೀಮೇನ ಸ್ಥಾಪಿತೋ ಮನಸಿ ಸುಸುತಾನವಧೀತ್ ||೬೦||

ಈ ಕೃಷ್ಣಭಕ್ತನಾದ ಭೀಮನು ಭೃತ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನು. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸದಾ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವವನು. ತಾನು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಭೃತ್ಯರ ಮಾಡುವ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವವನು. ಇಂತಹ ಭೀಮನಿಗೂ ಹಾಗೂ ದ್ರೌಪದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಆಪ್ತನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಈ ಭೀಮನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಜರ್ಝರಿತರಾದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಹಾರಮಾಡಿಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಸಿದನು.

ಭೀಮವಿಪಾಟಿತ ದೇಹಾನ್
ಅದರ್ಶಯ ತ್ವಾನರೀನ್ ವಿಪಾಟಿತದೇಹಾನ್
ಕೃಷ್ಣಾಯಾ ಹಿತಕಾರೀ
ಸಮ್ಯಗ್ಘೋರಪ್ರಿಯಃ ಸದಾಹಿತಕಾರೀ ||೬೧||

ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಸದಾ ಹಿತವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವವನೂ, ವಾಯುದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ಭೀಮನ ಗದಾಪ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಜರ್ಝರಿತವಾಗಿ ಸೀಳಿ ಹೋದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಕಾಗೆ, ನರಿಗಳು ಅವರ ದೇಹವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು.

ಅಥಹರಿಣಾಪೀತಬಲಂ
ದ್ರೌಣೇರತ್ತಂ ಮಹಾರಿಣಾ ಪೀತಬಮ್ |
ದಧತಾ ವಾಸೋಮರಣಂ
ನೀತಂ ಚಕ್ರೇಭಿಮನ್ಯುಜಂ ಸೋಮರಣಮ್ ||೬೨||

ಯುದ್ಧದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಉತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಆಗ ಚಕ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಉತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಮಗುವನ್ನು ಆ

ಮಹಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದನು. ಈತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆ ಮಗು ಅಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ ಮಗುವಾದ ಆ ಪರೀಕ್ಷಿತನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಗರ್ಭದಿಂದ ಹೊರಬಂದ. ಈ ರೀತಿ ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ.

ತಸ್ಯ ಚ ರಕ್ಷಾ ಸುಕೃತಾ
ಜನಾರ್ಧನೇನೇಶ ಶೇಷಕೇಕ್ಷಾಸುಕೃತಾ
ಪಾರ್ಥೇಷೌ ಪ್ರೇಮವತಾ
ನಿತ್ಯಂ ಭರ್ತೃ ಸುತಾಸು ವಿಪ್ರೇಮವತಾ ||೬೪||

ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ಶೇಷ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವತ್ಸಲನಾದ ಈತನು ಪಾಂಡವರ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಪರೀಕ್ಷಿತನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು.

ಜ್ಞಾನಂ ಪರಮಂ ಪ್ರಾದಾತ್
ಭೀಷ್ಮಗತಃ ಸೃತಿ ವಿಮೋಕ್ಷ ಚರಮಂ ಪ್ರಾದಾತ್ |
ಪಾಂಡುಸುತಾನಾಮಧಿಕಂ
ಚಕ್ರೇವೇದಂ ಗುಣೋತ್ತರಂ ಸ್ವನಾಮಧಿಕಮ್ ||೬೫||

ಶತ್ರುನಾಶಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಭೀಷ್ಮನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಮತ್ತೆ ಭಗವನ್ನಾಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಭಾರತವನ್ನು ವೇದಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ತೇನಾವಾಪಿ ಸುಜಾತೈ -
ಹೃದಿಮೇಧಸ್ತುರಗ ವರ್ತನೇಪಿ ಸುಜಾತೈಃ |
ಪಾಂಡುಸುತೈಃ ಸವಸೂಕೈಃ-
ರಾಪ್ತೈರ್ವ್ಯಾಸಾತ್ಮನಾ ಚ ಸುಸವ ಸೂಕೈಃ ||೬೬||

ವ್ಯಾಸರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ, ಸತ್ಕುಲ ಪ್ರಸೂತರೂ, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರೂ ಆದ ಪಾಂಡವರಿಂದ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ದೇಶವೆಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು.

ತದನು ಸ ಪಾಂಡುತನೂಜೈಃ

ರೇಮೇ ಕ್ಷಾಂ ಪಾಲಯನ್ ಸುಪಾಂಡುತನೂಜೈಃ |
ಅನುಪಮ ಸುಖ ರೂಪೋಜಃ
ಪರಮಃ ಶ್ರೀವಲ್ಲಭಃ ಸತಿ ಖಿರೂಪೋಜಃ ||೬೭||

ನಂತರ ಶುದ್ಧಾತ್ಮರಾದ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸುಖಸ್ವರೂಪನೂ, ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಮೂಲಕಾರಣನೂ, ರಮಾರಮಣನೂ ಆದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಸುಗತಿಂ ಚರಮಾಮದದಾತ್
ನಿಜಯೋಗ್ಯಾಂ ಜ್ಞಾನಿಸುತತಿ ಪರಮಾಮದದಾತ್ |
ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಸಯದೂನಾಂ
ಸಪಿತೃಪ್ರೇಷ್ಯಾದಿನಾಮಿನಾಂ ಸ ಯದೂನಾಮ್ ||೬೮||

ದುಷ್ಟ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ವಸುದೇವ, ಉದ್ಧವ, ನಂದಗೋಪ ಮೊದಲಾದ ಯದುಗಳಿಗೂ, ಪಾಂಡವರಿಗೂ ಅವರವರಯೋಗ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಮಪದವಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಈ ಪರಮಪದವಿಯು ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದೊರಕುವುದು.

ರೇಮೇ ತತ್ರಾಪಿ ಸುಖೀ
ಪರಮೋನಂತೋ ನನಂದ ತತ್ರಾಪಿ ಸುಖೀ |
ಪ್ರಾಣೇನೇಂದಿರಯಾ ಚ
ಪ್ರಯುತೋ ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಗುಣೇಂದಿರಯಾ ಚ ||೬೯||

ನಿತ್ಯ ಸುಖಿಯಾದ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪ್ರಾಣ ರಮೆಯೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಯರೊಡನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಏವಂ ಸರ್ವಾಣಿ ಹರೇಃ
ರೂಪಾಣಿ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಸುಪರ್ವಾಣಿ ಹರೇಃ |
ಪೂರ್ಣ ಸುಖಾನಿ ಭಾಂತಿ
ಪ್ರತೇತಾನಿ ನಿರಂತರಾಣಿ ನಿಸುಭಾಂತಿ ||೭೦||

ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಇಂಥವೇ ಅನೇಕ ಅವತಾರಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಹರಿಗಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿನ್ನಗಳು (ಹರಿಗೂ ಈ ಅವತಾರ ರೂಪಗಳಿಗೂ ಭೇದವೇ ಇಲ್ಲ) ಪೂರ್ಣಸುಖಸ್ವರೂಪಗಳು. ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಮ ರಾಮ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮಾಯಾ ತೇ ಸುದುರಾಸದಾ |
ವಾದಸಾದದ ಕೋ ಲೋಕೇ ಪಾದಾವೇವ ತವಾಸಜೇತ್ ||೨೧||

ಮಹಾ ಬಾಹುವಾದ ರಾಮಚಂದ್ರ! ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಾರಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯಲು ಅಶಕ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ದುಷ್ಟಶಿಕ್ಷಕನೇ, ಭಕ್ತರ ತಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನೇ. ಕ್ರೀಡಾರೂಪನೇ, ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಯೇ, ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನೇ, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಂದಲು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ! ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸೀಮಾಪುರುಷನೇ ನಿನ್ನ ಪಾದದ ನಿಲುವನ್ನಷ್ಟಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾನೆ?

ಜೇತ್ಸವಾತವ ವೇದಾಪಾಕೇ ಲೋಕೋದದ ಸಾದವ |
ದಾಸರಾದು ಸತೇಯಾಮಾ ಹೋ ವಾಹಾ ಮಮ ರಾಮರಾಃ ||೨೨||

ರಾಮಚಂದ್ರ, ನೀನು ಜಯಶೀಲನು. ಜಗತ್ಪ್ರವರ್ತಕನು, ವೇದವೇದ್ಯನು. ವೇದವ್ಯಾಸನು, ನಿದೋಶ ಗುಣಪೂರ್ಣನು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡುವವನು ಭಕ್ತರ ಭಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವನು. ಸೂರ್ಯ, ರುದ್ರ, ಸ್ಕಂದ, ಗಣಪತಿ, ಶಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನು. ಅನಿಂದ್ಯನು, ಅಹೇಯನು. ಇಂತಹ ಮಹಿಮೆಗಳುಳ್ಳ ರಾಮಭದ್ರ! ನೀನೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ !

ದೇವಾನಾಂ ಪತಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಮತಂ ಯಸ್ಯ ನ ಜಾನತೇ |
ತಸ್ಮೈದೇವ ನಮಸ್ಯೇಹಂ ಭವತೇ ಸುರಮಾರಯೇ ||೨೩||

ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳೂ ಯಾರ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರರೂ ಅಂಥ ದೈತ್ಯ ಸಂಹಾರಕನಾದ ನಾರಾಯಣಾ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಸಮಸ್ತ ದೇವ ಜನಕ ವಾಸುದೇವಪರಾಮೃತ |
ವಾಸುದೇವ ಪರಾಮೃತ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತೇನಮೋಸ್ತುತೇ ||೨೪||

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಂದೆಯೇ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವವನೇ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ
ಸ್ವರೂಪನೇ, ಹೇ ವಾಸುದೇವಾ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ.

ದೇವಾದೇ ದೇವಲೋಕಪ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಮಹೋದಧೇ |
ಸರ್ವಜ್ಞೇಶ ರಮಾನಾಥ ದೇವಾದೇ ದೇವ ಲೋಕಪ ||೨೫||

ದೇವಜನಕನೇ, ದೇವಗಣ ರಕ್ಷಕನೇ, ಆನಂದ ಸಮುದ್ರನೇ, ಸರ್ವಜ್ಞನೇ, ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮೊದಲಿಗನೇ, ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನೇ (ದೋಷ ದೂರನೇ) ಸಜ್ಜನ ಪಾಲಕನೇ, ಹೇ
ರಮಾನಾಥನೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಯೋ ನಿರ್ಮಮೇ ಶೇಷಪುರಾಣ ವಿದ್ಯಾಂ
ಯೋ ನಿರ್ಮಮೇ ಶೇಷಪುರಾಣವಿದ್ಯಾಮ್ |
ಯೋ ನಿರ್ಮಮೇಶೇ ಷಪುರಾಣವಿದ್ಯಾಂ
ಯೋನಿರ್ಮಮೇಶೇಷಪುರಾಣವಿದ್ಯಾಮ್ ||೨೬||

ಭಗವಂತ, ನೀನು ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳ ಕರ್ತನು, ಭೂಮಿ, ಆಕಾಶ, ಸ್ವರ್ಗಗಳ
ನಿರ್ಮಾಪಕನು, ಮಮಕಾರವನ್ನು ತೊರೆದು, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಶುಕನಿಗೆ ಪುರಾಣವನ್ನು
ಉಪದೇಶಿಸಿದವನು. ಸರ್ವಜ್ಞನು, ಸಜ್ಜನರನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸುವವನು. ನನಗೂ ಜನಕನು.
ಇಂತಹ ಮಹಿಮೆಗಳುಳ್ಳ ವೇದವ್ಯಾಸರೂಪಿ ಪರಮಪುರುಷನೇ ನಿನಗೆ ಶರಣು.

ಅನಂತ ಪಾರಾಮಿತ ವಿಕ್ರಮೇಶ
ಪ್ರಭೋ ರಮಾಪಾರಮನಂತ ಪಾರ |
ಮಹಾಗುಣಾಧ್ಯಾಪರಿಮೇಯಸತ್ತ್ವ
ರಮಾಲಯಾಶೇಷ ಮಹಾಗುಣಾಡ್ಯ ||೨೭||

ಅನಂತನೇ, ಅಪಾರ ಮಹಿಮನೇ, ಅಪಾರ ಪರಾಕ್ರಮನೇ, ಸಂಸಾರ ತಾರಕನೇ,
ಗುಣಪೂರ್ಣನೇ, ಸತ್ತ್ವಪೂರ್ಣನೇ, ನಿತ್ಯಾನಂದನೇ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನೇ, ಹೇ ಪ್ರಭೋ,
ರಮಾಮಾಧವ, ನಿನಗೆ ಶರಣು.

ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ
ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ
ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ
ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ಭಾ ||೨೮||

ಸ್ಪುರದ್ರೂಪನೇ (ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಕನೇ), ಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ಣನೇ, ಜಗದಾಧಾರನೇ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟವನ್ನೂ ನೀಡುವವನೇ, (ಉದಾರನೇ) ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವವನೇ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪಾದೇಯನೇ, ಭಕ್ತ ಬಂಧುವೇ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಸೇವ್ಯನೇ, ಜಗತ್ತೇರಕನೇ, ಸಜ್ಜನರಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತನಾಗಿ ವಂದ್ಯನಾಗಿರುವವನೇ, ಜಗತ್ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣನೇ, ನಾನಾ ರೂಪನೇ, ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣನೇ, ಸರ್ವೋತ್ತಮನೇ, ಸ್ವತಂತ್ರನೇ, ನಿತ್ಯಾನಂದನೇ, ನಿತ್ಯಸ್ತುತ್ಯನೇ, ಪೂಜ್ಯನೇ, ವ್ಯಾಪ್ತನೇ, ದುಷ್ಟನಾಶಕನೇ, ಜಗನ್ನಾಥನೇ, ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಭಯವನ್ನು ನೀಡುವವನೇ, ಭಯರಹಿತನೇ, ವೇದದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಡುವವನೇ, ದುರ್ಜನ ಮೋಹಕನೇ, ಸಜ್ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವನೇ, ದುಷ್ಟರ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೀಳುವವನೇ, ದೇವತೆಗಳ ಇಷ್ಟವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವವನೇ, ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಚಿಂತ್ಯನೇ, ಅಶೇಷ ಜನರು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತನೇ, ಅತಿ ಸುಂದರನೇ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಕನೇ, ಭಕ್ತರಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಲ್ಪಡುವವನೇ, ಭಕ್ತರಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವನೇ, ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವವನೇ, ನಿನಗೆ ಶರಣು.

ನೈವ ಪರಃ ಕೇಶ್ವತಃ

ಪರಮಾದಸ್ಮಾತ್ಸಮಶ್ಚ ಸುಖಕೇಶವತಃ |

ಸೋಯಂ ಶಪಥ ವರೋ ನಃ

ಶಶ್ವತ್ಸಂಧಾರಿತಃ ಸುಶಪಥವರೋ ನಃ ||೨೯||

"ಗರುಡಗಮನನಾದ ಕೇಶವನಿಗೆ ಸರಿಮಿಗಿಲಾದವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ್ನಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದು ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಆತನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೇ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವಾಯುವಿನ ಅವತಾರಭೂತರಾದ ನಮ್ಮ (ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರ) ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ (ಶಪಥ).

ಕೃಷ್ಣ ಕಥೇಯಂ ಯಮಿತಾ

ಸುಖತೀರ್ಥೇನೋದಿತಾನೇನೇಯಂ ಯಮಿತಾ |

ಭಕ್ತಿಮತಾಪರಮೇಶೇ

ಸರ್ವೋದ್ರೇಕಾತ್ಸದಾ ಮವತಾಪ ರಮೇಶೇ |೩೦||

ಪರಮ ವೈಷ್ಣವರಾದ ಆನಂದತೀರ್ಥರಿಂದ ಈ ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕಥೆಯು ಯಮಕಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಂತನು ನನ್ನ (ಆನಂದತೀರ್ಥರ) ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿದ್ದನೆ. ನಾನೂ (ಆನಂದತೀರ್ಥರು) ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣಕಥೆಯು ಯಾರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಲಿವುದೋ ಅವನ

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು
ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಇತಿ ನಾರಾಯಣನಾಮಾ
ಅವ ಕತೀರ್ಥಂ ಪೂಜಿತಃ ಸುರಾಯಣ ನಾಮಾ |
ಪೂರ್ಣಗುಣೈರಧಿಕ ಪೂರ್ಣ-
ಜ್ಞಾನೇಚ್ಚಾಭಕ್ತಿಭಿಃ ಸ್ವಧಿಕ ಪೂರ್ಣಃ ||೮೧||

ಆನಂದಾದಿಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೇ, ಭಗವಂತ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ
ಉತ್ತಮರೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವವನೇ,
ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಧಾರಭೂತನೇ, " ಆನಂದತೀರ್ಥ " ಎಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾನು
ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಆನಂದ, ಇಚ್ಛೆ, ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳಿಂದ
ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ನನ್ನಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣ ಹೇ ನಾರಾಯಣ
ನನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸು.

ಯಮಕ ಭಾರತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ |
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

